

VERBINDING

KERKBLAD VOOR ZUIDERWOUDE - UITDAM -
BROEK IN WATERLAND

Onverschilligheid

Ik heb altijd geloofd dat
het tegengestelde van liefde niet haat is,
maar onverschilligheid,
het tegenovergestelde van kunst niet
lelijkheid,
maar onverschilligheid,
het tegenovergestelde van leven niet dood,
maar onverschilligheid jegens beide,
het tegenovergestelde van vrede niet oorlog,
maar onverschilligheid jegens beide.
Het tegenovergestelde van cultuur,
schoonheid en edelmoedigheid is
onverschilligheid.
Dat is de vijand.

En daarom geloof ik
dat literatuur of kunst
of schrijven of onderwijzen
of werken voor de mensheid
maar één doel heeft:
vechten tegen onverschilligheid.

Gedicht: Elie Wiesel
Fotografie: Ruud Gortworst

Overdenking

Van rechts tot links hoor ik politici zeggen dat ze er spijt van hebben, dat ze niet hard genoeg zijn geweest tegen migratie en de problemen daarvan. Maar waarom zou het uitmaken waar iemand vandaan komt voor hoe je diegene behandelt? En zou de wereld echt beter zijn als iedereen maar terugverhuisde? Ik heb op best veel verschillende plaatsen gewoond – waar moet ik dan naar terugverhuizen en wie of wat wordt daar dan beter van? Ik vond verhuizen juist altijd wel interessant: kijken hoe andere mensen leven. Zoveel dingen die anders zijn en tegelijk ook zoveel hetzelfde. Mensen die dingen geloven waarvan ik me niet kan voorstellen dat ik die zou geloven; mensen die dingen doen die ik nooit zou doen; en tegelijkertijd zo overweldigend menselijk en hetzelfde zijn.

‘Houd evenveel van de mensen om je heen als van jezelf,’ zo vat Paulus alle regels uit de Bijbel samen. Ik vond naastenliefde zelf eigenlijk altijd een beetje suf om het over te hebben – dat wil toch iedereen, waarom zou je dan de moeite nemen om dat uit te spreken? Tegenwoordig hoor ik politici en dominees uit de Verenigde Staten vertellen dat empathie een verleiding en zonde is, iets waar we ons tegen moeten verzetten. Maar als dat nodig is, dan zijn zij kennelijk zelf ook niet zo anders dan ik: dan voelen zij waarschijnlijk ook empathie of misschien wel sympathie voor mensen uit hun straat die er anders uitzien of andere gebruiken hebben. Als ze die empathie niet hadden, hadden ze zich daar niet tegen hoeven te verzetten.

‘Houd van je naaste want hij of zij is er net zo één als jij,’ zo heb ik het gebod tot naastenliefde ook wel eens horen vertalen. Als wij dat onszelf moeten voorhouden – en ik moet mijzelf dat best wel eens voorhouden, zowel bij die politici en dominees waar ik het over had, als bij mensen die bang zijn voor hekserij. Of mensen die erg bezig zijn met Bijbelteksten over hun ‘vijanden’ bijvoorbeeld, waar ikzelf weer weinig mee kan. Als wij onszelf moeten voorhouden dat die ander net is zoals wij, dan komt dat idee ook bij ons kennelijk niet vanzelf. ‘Houd evenveel van de mensen om je heen als van jezelf’ is misschien toch minder suf dan ik soms dacht.

ds. Hermen Kroesbergen

Zondag 19 oktober – 10.00 uur Zuiderwoude Ds. Hermen Kroesbergen Organist: Ike Wolters Na de dienst presentatie nieuwe beleidsplan Plus lunch	Zondag 16 november – 10.00 uur Broek in Waterland Ds. Martien Pettinga Organist: Ike Wolters
Zondag 26 oktober – 10.00 uur Zuiderwoude Ds. Bart Vijfvinkel Organist: Ike Wolters	Zaterdagavond 22 november 19.30 uur– 21.00 uur Zuiderwoude Gedachtenisavond Met de Cantorij o.l.v. Ike Wolters
Zondag 2 november – 10.00 uur Broek in Waterland Ds. Hermen Kroesbergen Organist: Ike Wolters Mmv Chr. Gem. Koor Marcantat onder leiding van Ike Wolters	Zondag 23 november – 10.00 uur Zuiderwoude Laatste zondag kerkelijk jaar Ds. Hermen Kroesbergen Organist: Ike Wolters Mmv De Cantorij o.l.v. Ike Wolters
Zondag 9 november – 10.00 uur Zuiderwoude Oogstdienst Ds. Coosje Verkerk Organist: Harma Beenes	Zondag 30 november – 10.00 uur Broek in Waterland 1ste advent Ds. Juup van Werkhoven Organist: Ike Wolters

Bij de kerkdiensten

Op **Zondag 26 oktober** gaat dominee Bart Vijfwinkel voor in Zuiderwoude. Hij begon zijn theologie-opleiding ooit in Utrecht, maar stapte na twee jaar over naar de Universiteit van Amsterdam, onder andere omdat hij zich aangesproken voelde door de Amsterdamse school die daar onderwezen werd. In de viering van 31 augustus hadden we het over deze stroming in de theologie waarin de taal en verhalen van de Bijbel zoals ze ons zijn overgeleverd centraal staan.

Op **Zondag 2 november** verwelkomen we het koor Marcantat onder leiding van onze eigen Ike Wolters. 'Look at the world' en 'You raise me up' zijn twee van de liederen die dit koor van Marken ten gehore zal brengen. Het Bijbelverhaal op het rooster voor deze zondag vertelt over Zacheüs. Hij is een rijke belastinginspecteur, maar toch heeft Jezus er vertrouwen in dat hij gered kan worden. Hebben wij er wel genoeg vertrouwen in dat mensen die niet zijn zoals wij, gered kunnen worden? Ik hoop zelf voor te gaan deze zondag.

Zondag 9 november In december neemt dominee Coosje Verkerk afscheid van onze gemeente, maar ook in de oogstdienst van 9 november zal zij voorgaan. In Zuiderwoude zullen weer de bekende fruitbakjes klaar staan om na de viering rond te brengen. Het is elk jaar weer een wonder dat we mogen genieten van de oogst van het land en onze arbeid.

Zondag 16 november

Op deze Internationale Dag van de Verdraagzaamheid gaat dominee Martien Pettinga voor in Broek in Waterland. In het kader van het jaarthema riep hij ons in september op om onze ogen open te houden voor verwondering naast de verbijstering die het nieuws van de dag vaak bij ons oproept. We laten ons verrassen door zijn boodschap deze zondag.

Zaterdag 22 november Aan de vooravond van de laatste zondag van het kerkelijk jaar stellen we de kerk van Zuiderwoude open van 19.30 tot 21.00 uur om een kaarsje aan te steken om een overledene te gedenken. We hopen op deze manier ook ruimte te bieden aan dorpsgenoten die minder met kerkdiensten hebben. Tijdens dit samenzijn zal de Cantorij gedeelten uit het Requiem voor gestorvenen en stervelingen 'Niet Zoekgeraakt' ten gehore brengen, zoals een lied met de tekst: 'Nooit wist ik echt wie Je was, God: die van die grote dingen, de aarde en de hemel en alles wat daarin was, of Die van de liefde, vader, moeder, die mij zorgvuldig maakte. Dat je mij raakte, dat weet ik wel, dat ik wil dat Je weet wie ik was.'

Zondag 23 november De laatste zondag van het kerkelijk jaar komen we bij elkaar om te denken aan hen die ons ontvallen zijn in de loop van de tijd, maar in het bijzonder het afgelopen jaar. Ook aan deze dienst verleent de Cantorij haar medewerking. Samen met de Cantorij zingen we als schriftlezing Psalm 42 en 43. En we lezen uit Matteüs over Jezus die belooft ons werkelijke rust te geven.

Zondag 30 november

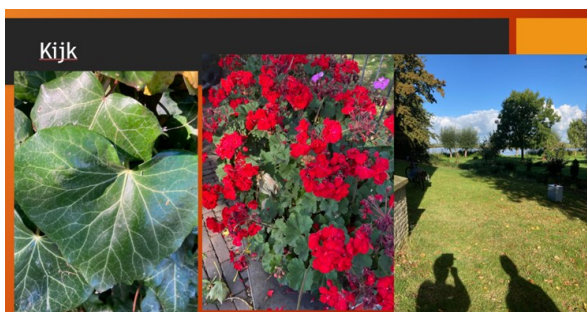
Op zondag 30 november is het alweer de eerste zondag van Advent, de tijd van uitkijken naar Kerst. De viering deze zondag is in Broek in Waterland en zal worden geleid door dominee Juup van Werkhoven.

Terugblik

Startzondag

'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest!' is het jaarthema dit seizoen. Tijdens de startzondag op 14 september jl. begonnen we met het zoeken naar het werk van Gods Geest in de wereld om ons heen. Verschillende groepjes gingen het dorp in en maakten foto's van plekken en situaties waar ze een glimp van God zagen. In de viering dachten we er daarnaast over na wanneer anderen iets van God in ons kunnen zien. Laten we dit jaar steeds blijven kijken of we iets van Gods Geest om ons heen zien, en laten we proberen iets van God te laten zien aan onze omgeving!

Koffieochtend

Sinds dit voorjaar t/m 15 oktober was de kerk op woensdagmorgen open om een kopje koffie te drinken. Volgend voorjaar hopen we deze mooie traditie voort te zetten.

Herinneringsboek 'de kerk van Uitdam'

Op 24 augustus jl. moesten we helaas afscheid nemen van de kerk van Uitdam. De sluiting van de kerk van Uitdam bracht veel herinneringen boven.

Een aantal hiervan zijn nu verzameld in het Herinneringsboek 'de kerk van Uitdam'. Er is een fysieke en een digitale versie van gemaakt. We willen de digitale versie niet online zetten omdat er ook foto's van mensen in staan. U kunt de pdf hiervan aanvragen via hermen.kroesbergen@gmail.com. De fysieke versie kunt u lenen via Ria de Oude (riadeoude@outlook.com).

Een zomer 'kerk open'

De afgelopen zomer waren de kerken van Broek in Waterland en Zuiderwoude weer dagelijks open. Natuurlijk elk op hun eigen manier: de kerk in Broek met de horeca en het terras als trekpleister. Maar ook met een boekentafel die dagelijks bemenst was. En Zuiderwoude, waar de Catharinastichting weer voor aantrekkelijke exposities had gezorgd. Die open kerk kan allemaal niet zonder vrijwilligers die mensen hartelijk willen ontvangen, vragen beantwoorden en de verkoop van boeken, sokken, kaarten en dergelijke willen regelen. Het leuke is: de vrijwilligers doen dit over het algemeen met veel trots en plezier. Want het is mooi om te zien dat mensen die binnenkomen genieten van het gebouw. Van de rust en van de stilte. Van het feit dat de kerk nog als kerk wordt gebruikt. Het is interessant om al die verschillende mensen te ontmoeten. Om de diepgaande gesprekken die zomaar ineens plaatsvinden. Om de verhalen die mensen vertellen over vroeger en nu. Dankzij de vrijwilligers kunnen we dat doen. Dankzij de coördinatoren zijn die vrijwilligers er ook. In Zuiderwoude heeft de zomeropenstelling het prachtige bedrag van € 3813,97 opgebracht dat ten goede komt aan de kerk. Dank aan alle mensen die de kerk een gezicht hebben gegeven deze zomer!

Cora Vlaming

P.S. Een speciale dank gaat uit naar Ed en Adrie Honingh, die niet alleen de coördinatie in Zuiderwoude op zich hebben genomen, maar ook de voorraden kaarten, boeken en spullen verzorgden.

Van de predikant

Sinds begin dit jaar ben ik consulent op Marken. Het is interessant het beroepingswerk voor een nieuwe dominee zo eens van de andere kant mee te maken. 'We willen op Marken natuurlijk niet een predikant die ons oproept om te gaan demonstreren,' merkte iemand op. 'Hij of zij moet neutraal zijn, net als een ambtenaar,' vulde iemand anders aan.

Ik vroeg me af of ik dat oproepen tot demonstreren nu had gedaan of niet. Ik heb Jaspers oproep om te gaan demonstreren doorgegeven. Ik heb geschreven dat voor mij zo'n demonstratie ook een passende vorm is van betrokkenheid op Israëlzondag. En ik heb gisteren meegelopen met de Rode lijn-demonstratie.

Ik weet dat er in de kerk – landelijk zeker, maar ook in onze gemeente – ook mensen zijn die hier heel anders in staan. Kunnen we over zulke zaken in gesprek? En hoe dan? Ik merk dat ik voorzichtig ben, als ik merk dat iemand over zoiets anders denkt dan ik. Ik ben bang voor een te felle discussie en ikzelf weet ook vaak niet zo zeker waar ik sta. Maar het zou toch mooi zijn als juist de kerk een plek bood om met elkaar in gesprek te gaan.

Wat mij betreft zou het doel van zo'n gesprek niet moeten zijn, dat we het eens worden en we ons dan 'als kerk' kunnen uitspreken vóór dit of tegen dat. Ik geloof niet dat de kerk op die manier als groep bedoeld is, met een groepsmening. Maar juist wel voor begrip van andere meningen en mede door dat begrip meer helderheid over elk je eigen positie of gevoelens.

Ik hoop mij meer uit te spreken waar ik voor mij sta in zaken, zonder dat dat een oproep is te gaan demonstreren, maar ook zonder neutraal te zijn.

Ds. Hermen Kroesbergen

BIJ DE COVER

Opeens lijkt alles samen te komen...

In dit nummer komt de wereld bij ons binnen d.m.v. de indrukwekkende bijdrage van Jasper Nieuwkoop over de humanitaire GAZA vloot. In de bijdragen van Hermen over naastenliefde en de rode lijn demonstratie. Het lied van de maand gaat over vele duizenden die ontheemd zijn. De PKN die ons stimuleert op hun website om na te denken over Israël en Palestina. (pagina 13) De beeldmeditatie is een onderdeel van een serie over werken van barmhartigheid, geschilderd in opdracht van de Martinikerk in Groningen. Dit schilderij in de stijl van Carvaggio gaat over vriendschap zonder illusies.

De Cover staat symbolisch voor de rode lijn, die is getrokken door 250.000 mensen. Het is geen politiek statement van onze kerk, maar een uitingsvorm van betrokkenheid, zoekend naar vrede en barmhartigheid. We laten onze naasten niet in de steek. De PKN geeft aan dat we als kerk geen neutrale omstanders zijn. Het gedicht op pagina 2 gaat over vechten tegen onverschilligheid. Verschillen van mening en bidden voor de Palestijnse en Israëlische kwestie kunnen naast elkaar bestaan. Wij hopen op een duurzame vrede na de eerste stap die gezet is in deze richting.

De redactie

Activiteiten

Woensdagwandeling

Wandelen is een mooie manier om te mediteren. Op elke eerste woensdag van de maand wandelen we na een korte vesper om 10.00 uur met een vraag eerst in stilte een stuk.

Op de terugweg wisselen we twee-aan-twee uit wat er bij ons boven kwam. We lopen meestal 4 a 5 kilometer. En bij de meegebrachte lunch in de kerk rond 11.30 uur delen we in de complete groep waarover we het gehad hebben. Het jaarthema dit jaar is: 'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest.' In het kader daarvan willen we dit jaar tijdens de woensdagwandelingen stilstaan bij de negen vruchten van de Geest zoals die worden genoemd in de brief aan de Galaten 5: 22-23. We lezen telkens een bijbelverhaal dat past bij de vrucht van de Geest die die dag centraal staat.

De komende wandelingen zijn op **woensdag 12 november** (NB de tweede woensdag van de maand!) vanuit Zuiderwoude, met als thema 'vrede', en **woensdag 3 december** vanuit Broek in Waterland met als thema 'geduld.'

Gespreksgroep

De gespreksgroep is ook weer bezig, op dinsdagavonden in de pastorie in Zuiderwoude. Van 19.30 tot 21.00 uur praten we over geloof, de bijbel en ons eigen leven. Sluit gerust een keer aan! Dit jaar komen we nog bij elkaar op **21 oktober, 11 november en 2 december**.

Filmmiddag

Op vrijdag 19 september keken we de intrigerende film 'Conclave' over de verkiezing van een nieuwe paus en welke politieke, persoonlijke en geloofskwesties daar allemaal bij komen kijken. De volgende filmmiddagen in de Draai 33 in Broek in Waterland om 13.30 uur zijn op **vrijdag 17 oktober en vrijdag 21 november**. Welke films we gaan kijken zal later bekend gemaakt worden.

Confettikerk

Op zaterdag 4 oktober was er een bijeenkomst van de Confettikerk in Broek in Waterland. We hadden een spannende activiteit buiten bedacht, maar bleven vanwege de storm toch maar binnen. Veel kinderen waren er helaas niet, maar met hen die er wel waren hadden we een inspirerende middag waarin we geoefend hebben met dankjewel zeggen.

Op **dinsdag 11 november** is de volgende kinderactiviteit. Die dag is het natuurlijk Sint Maarten en voordat de kinderen langs de deuren gaan, zijn ze van harte welkom in de kerk van Zuiderwoude.

Vanaf 18.00 uur wordt daar het Sint Maarten verhaal op een creatieve manier naverteld en oefenen we alvast de liedjes om te zingen aan de deuren.

Iedereen is van harte welkom om erbij te zijn!

Uit de gemeente

Jarigen in de komende periode

Dhr. Henk Valk, 26 oktober, 90 jaar

Dhr. Henk Ekker, 27 oktober, 75 jaar

Mw. Marlies van Maanen-Wiersma,
28 oktober, 81 jaar

Dhr. Dirk Posch, 1 november, 75 jaar

Dhr. Henk de Ruiter, 6 november, 84 jaar

Mw. G. van Zaanen, 11 november, 85 jaar

Mw. Anneke van Wijngaarden, 12 november,
92 jaar

Mw. Hardebol-Krause, 15 november, 82 jaar

Mw. Wiarda-Hansen, 25 november, 81 jaar

Mw. An Jesse-Kop, 27 november, 89 jaar

Mw. Ike Wolters, 29 november, 62 jaar

Mw. Nel van Vuure, 29 november, 82 jaar

Mw. Ria Weidema, 29 november, 83 jaar

Huwelijksjubileum

Fam. W. van Wijngaarden,
5 november, 70
jaar getrouwd !

Afscheid cantorij na ruim 25 jaar zingen

Zondag 12 oktober was bas Ed Honinghs laatste bijdrage aan de cantorij.

Ruim 25 jaar was Ed een vaste waarde bij de bassen; het fundament van het koor.

We gaan je missen Ed, maar zijn dankbaar dat je zolang onderdeel van onze mooie cantorij bent geweest!

Ike Wolters

Verhuizing

Per 1 oktober j.l. is Dick Broeder wegens gezondheidsredenen verhuisd. Hij woont niet langer in Broek in Waterland maar op het volgende adres:

Villa Wittenburg,
Noordervaart 99
1841 GB Stompvoren

Dick heeft in de afgelopen jaren veel voor onze gemeente betekend.

Van kerkenraadslid tot en met actieve beschikbaarheid voor het vervoer van onze gemeenteleden, waar nodig.

Wij zullen hem erg missen in Broek in Waterland en in onze gemeente.

En wensen hem alle goeds toe in zijn nieuwe woonomgeving.

Een kaartje zal hem ontzettend goed doen.

BEETS & de BOOD 23 november - 16.00 uur 'Late herfst'

Op deze zondagmiddag zal hun hartverwarmende muziek met melancholische klanken te horen zijn in het mooie kerkje van Zuiderwoude.

Dit muziekduo bestaat uit zangeres Fenna Beets en pianist Arjan de Bood (uit Monnickendam), die elkaar muzikaal inspireren en het beste in elkaar naar boven weten te halen.

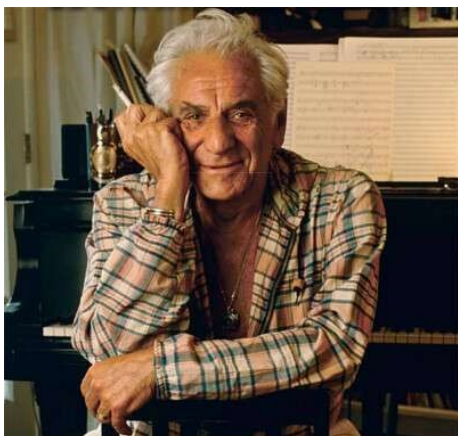
Via Spaanse en Franse nummers neemt hun veeltalige muziek je mee langs fado en jazz naar gepassioneerde muziek van Argentijnse en Braziliaanse bodem. Ook eigen Nederlandstalige nummers behoren tot hun repertoire. Kortom, hun muziekkeuze is afwisselend en veelzijdig. Arjan de Bood is een door de wol geleverde pianist, thuis in meerdere muziekstijlen. Met zijn pianospel ondersteunt hij zangeres Fenna Beets, die de luisteraar omarmt met haar passievolle, warme stemgeluid, wat recht uit haar hart komt.

Reserveren kaarten €15, drankje na afloop:
jeanneklein@planet.nl

Bernstein, een tragische held?

Zondag 2 november 2025 | 15.00 u- 16.00 u.

Ticketprijs €12,50 | geen pauze

Leonard Bernstein heeft zijn sporen verdiend als pianist, dirigent, muziekdocent en componist van klassieke muziek, musicals, jazz, ballet- en filmmuziek.

In de ogen van Peter Idenburg gaf de film *Maestro* (2023) een eenzijdig portret van Bernstein. In deze lezing wil hij meer recht doen aan dit muzikale genie. Hij laat belangrijke fragmenten en muziekvoorbeelden uit Bernsteins leven voorbij komen.

Zondag 9 november Vintagemarkt

Je bent van harte welkom op de allereerste vintage kledingmarkt in de Broeker Kerk!

Kom de mooiste tweedehands kleding en accessoires shoppen van diverse merken. Ook vind je er een prachtige selectie trendy curvy fashion.

En natuurlijk is er volop gelegenheid om te genieten van lekker eten en drinken.

Organisatie: Esther Vinkenburg

Toptalenten: Watergang kwartet

16 november | 15.00 uur | € 21,50

Waar eindigt klassiek en begint folk? Het eigenzinnige Watergang kwartet zoekt de verbinding.

Met hun unieke instrumentencombinatie (klarinet, trompet, trombone en contrabas) brengen ze de rijke klanken van Oost-Europese volksmuziek tot leven. Het programma laat horen hoe die folkmuziek en klassieke muziek invloed op elkaar hebben gehad. Naast muziek van Béla Bartók, Robert Schumann en Luciano Berio maak je kennis met een aantal onbekende traditionele melodieën uit het oosten van Europa.

Opvolging gezocht

Marieke Kuen en Wouter Jesse hebben ons laten weten dat ze uiterlijk eind volgend jaar willen ophouden als gastheer en gastvrouw van de Broeker Kerk, een rol die ze negen jaar met verve hebben vervuld. Wij vinden dat uiteraard vreselijk jammer.

Samen met Marieke en Wouter horen wij graag wie er belangstelling heeft om deze unieke positie in het hart van Broek straks in te vullen. Wij hopen dat de opvolger(s) uit Broek of de directe omgeving zullen komen.

Wie meer wil weten kan contact opnemen met Guliël Schuwer (06-1299 0706) of Marieke Maars (06-2755 2327).

Een humanitaire Gazavloot, september 2025

25 augustus vloog ik naar Kos, Griekenland met het doel om met een zeiljacht aan te sluiten bij een grote vloot om hulpgoederen vanuit de Middellandse Zee naar Gaza te brengen en de blokkade van het Israëlische leger te doorbreken. Een aantal weken daarvoor was ik hiervoor benaderd en ik voelde me simpelweg geroepen om hieraan mee te doen. Ik zou in eerste instantie twee boten naar Kreta varen om vervolgens naar Sicilië te vliegen voor verschillende trainingen.

Twee dagen later bleek dat er meerdere boten vanuit Griekenland zouden vertrekken en er ook trainingen in Athene werden gegeven. De plannen veranderden en dat zou nog veel vaker gaan gebeuren. Ik zou met drie weken weer thuis zijn maar dat werden zes weken.

De vloot bestond uit meer dan veertig schepen met ruim 450 man uit 57 verschillende landen wereldwijd. Een verscheidenheid aan mensen; acteurs/actrices, schrijvers, journalisten, parlementariërs, activisten, doctoren en zeilers vanuit de hele wereld. Ik schipperde het Nederlands schip, een zeiljacht van twaalf meter, met in totaal zes opvarenden. Ons schip heette Donna maar we hebben hem omgedoopt tot Mohammad Bhar.

Mohammad was een autistische jongen met downsyndroom, volledig afhankelijk van zijn moeders zorg. Het Israëlische leger viel in juli 2023 zijn huis in Gaza met honden binnen. Hij werd gebeten in zijn borst en arm en is aan zijn verwondingen overleden.

In de vier weken voorafgaand aan het vertrek naar Gaza en de aansluiting met de grote vloot die vanuit Sicilië naderde, ben ik druk geweest met voorbereidingen van de boot en de bemanning.

Het was een goed schip, oud maar heel solide met goede zeilen en een goede motor. Ik heb veel verbeterd aan de navigatieapparatuur en de veiligheid. Ik heb ook de bemanning getraind: hoe navigeer je, hoe zeil je, hoe leef je aan boord met de schaarse middelen die je hebt.

Ik was de enige zeiler aan boord. Het schip moest ook bevoorrad worden. Ieder gaatje en hoekje op het schip werd gevuld met eten en drinken.

Ik schatte in dat we in vijf dagen naar Gaza zouden kunnen varen, daar een aantal dagen zouden blijven en vervolgens in vijf dagen terug, dus we hadden voor twee weken voor zes man eten en drinken nodig.

Marleen Berg,

Muurkruis:

Een humanitaire Gazavloot

Hierboven werden de hulpgoederen voor Gaza geladen: pasta, rijst, linzen, meel, melkpoeder, maandverband, etc. Ik denk zo'n 500 kg in totaal. En er moest een beetje systeem in zitten, zodat je nog iets terug kon vinden tijdens de reis. Daarnaast ben ik ontzettend veel op andere boten werkzaam geweest om die boten klaar te maken voor de reis. In Athene hebben we in drie dagen tijd veiligheidstrainingen gevolgd (hoe om te gaan met intimidatie van het Israëlische leger, hoe te handelen als je onderschept wordt en hoe om te gaan met fysiek geweld) en werden er ervaringen gedeeld van mensen die eerder met een schip naar Gaza voeren. Na deze training deden we bijna dagelijks veiligheidsoefeningen voor een man-over-boord, een drone-aanval of een interceptie door het leger.

We hebben Gaza helaas niet gehaald. Hartstikke zonde natuurlijk van al die moeite en al die hulpgoederen. De schepen liggen nu aan de ketting in Ashdod, Israël. Toch ben ik blij dat we een vorm van verzet hebben kunnen tonen tegen de waanzin die daar gaande is. En ook dat we hoopgevend zijn geweest voor de Palestijnen in Gaza. Ook hoop ik dat we meer mensen hebben geïnspireerd om in verzet te gaan en op te staan tegen deze waanzin.

Ik had me vooraf verdiept in de risico's, vanuit meerdere hoeken kreeg ik te horen dat je met een Nederlands paspoort weinig risico loopt. En tja, dan nog, natuurlijk was het soms spannend. Het is geen pretje als je schip wordt overgenomen door zwaarbewapende commando's van het Israëlische leger. En ook beangstigend als je gevangen wordt gezet.

Ik heb dit kunnen doen dankzij veel steun van mijn gezin en familie. Vanuit Zuiderwoude en de gemeente kreeg ik veel liefdevolle reacties. Hartelijk dank daarvoor. Ik kreeg onderweg een bericht van mijn vader, hij haalde Miskotte aan die zei: 'Het is niet de overtuiging dat iets goed afloopt, maar de zekerheid dat iets zin heeft - ongeacht hoe het afloopt'. Dit gaf me houvast en vertrouwen dat ik met het goede bezig was.

Jasper Nieuwkoop

Israël en Palestina

Waarom zou je als kerk over Israël en Palestina nadenken?

Je hoeft de Bijbel of het psalmboek op zondag maar open te slaan en je komt namen als 'Israël', 'Jeruzalem' en 'Sion' tegen. Het christendom is ontstaan in de diverse wereld van het jodendom in de eerste eeuw na Christus. Daar is de kerk zich lang niet altijd bewust van geweest. De kerk droeg zelfs bij aan een Europese samenleving waarin antisemitisme kon gedijen, o.a. door de anti-joodse uitleg van bijbelteksten, maar bijvoorbeeld ook via christelijke (jeugd)literatuur.

Het is daarom niet zo vreemd dat de kerk na de gruwelijkheden van de Holocaust in de spiegel keek. Er was sprake van een sterk schuldgevoel. Theologen gingen opnieuw reflecteren op de relatie Kerk en Israël. Vervangingstheologie werd afgewezen (de gedachte dat de kerk de plaats van Israël heeft ingenomen), er kwam meer aandacht voor de joodse wortels van het christelijk geloof, er werd geïnvesteerd in joods-christelijke relaties. Er ontwikkelde zich een 'theologie na Auschwitz'. Bovendien was er binnen de kerk grote bewondering voor het ontstaan van de staat Israël, de veilige thuishaven voor het Joodse volk na de gruwelijkheden van de Holocaust. Vanuit veel kerken werden er Israëlreizen georganiseerd. Bij de totstandkoming van de Protestantse Kerk in 2004 werd de zinsnede over de 'onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël' opgenomen in de kerkorde.

Die herbezinning op Kerk en Israël was hard nodig en kreeg veel aandacht in kerken en theologieopleidingen in de jaren 70 en 80. Hierna nam de aandacht af. Bovendien popten er in de loop van de jaren nieuwe vragen op. Met name toen tijdens de Eerste Intifada (1989) de stem van Palestijnse christenen krachtiger werd, onze medebroeders en -zusters in het geloof met wie we binnen het Lichaam van Christus verbonden zijn. Zij spraken zich nadrukkelijk uit tegen de Israëlische bezetting en het onrecht dat hun werd aangedaan. Zij legden uit dat veel van hun grootouders hun geloof hadden verloren als gevolg van de Nakba (1947-1949). Hoe kon de Bijbel immers goed nieuws zijn als zij met een beroep op diezelfde Bijbel hun land waren kwijtgeraakt? Tot op de dag van vandaag voelen veel Palestijnse christenen zich door westerse kerken in de steek gelaten. Hun pijn en lijden wordt niet gezien.

De huidige oorlog in Gaza heeft de spanning in de relatie tussen de kerk met Joden en Palestijnse christenen opnieuw op scherp gezet. Beide vragen: zijn jullie te vertrouwen? Komen jullie voor ons op wanneer ons onrecht wordt aangedaan? Het is van belang ons te realiseren dat we als kerk geen neutrale omstanders zijn. Met ons verleden, met onze theologie, met onze stilte en verlegenheid hebben we bijgedragen aan onrecht, aan zowel Joodse als Palestijnse zijde. Dat zorgt ervoor dat het van belang is als kerk te reflecteren op onze relaties met Joden (inclusief Messiasbelijdende joden) en Palestijnse christenen, en ook te handelen. Het koninkrijk van God waar we als pelgrims naartoe onderweg zijn, beïnvloedt immers ook onze acties in het hier en nu, in de rauwe werkelijkheid van deze concrete wereld. Immers, Jezus deed en doet precies hetzelfde. Hij blijft niet op afstand maar is met ons, in alle chaos van deze wereld.

Diaconie

26 oktober – Dorcas

In Nederland is Dorcas een beweging van tienduizenden betrokkenen waaraan iedereen op zijn eigen manier bijdraagt. Samen met enthousiaste en bevlogen vrijwilligers en medewerkers komen zij in actie voor mensen in nood. Dorcas is een christelijk goed doel. Zij creëren mogelijkheden voor mensen om zichzelf te ontwikkelen en voorzien, waar nodig, in de eerste levensbehoeften. Daarnaast investeren zij in veerkrachtige gemeenschappen, waarin iedereen kan meedoen. Gemeenschappen die zichzelf organiseren en samenwerken aan oplossingen. En zij bouwen aan een rechtvaardige samenleving, waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen. Bij een ramp of crisis verleent Dorcas noodhulp en draagt zo bij aan wederopbouw. Tegelijkertijd investeren zij in structurele oplossingen voor armoede en uitsluiting. Dit doen zij door middel van het stimuleren van ondernemerschap, zelfredzaamheid en bescherming van mensen in een kwetsbare situatie. Verspreid door heel Nederland zijn de Dorcas-kringloopwinkels. Hier koop je tweedehands kleding, tweedehands boeken, speelgoed, spellen, servies, meubelen en nog veel meer. De opbrengst gaat naar projecten voor mensen in nood. De prijzen zijn laag, dus ga eens kijken bij een Dorcas-kringloopwinkel in de buurt! Van harte aanbevolen!

2 november - Kerstpakketten Gemeente Waterland

De collecte van de diaconie is vandaag bestemd voor de kerstpakketteactie van de Gemeente Waterland. Ook dit jaar willen de Waterlandse Diaconieën van de Protestantse Gemeenten en Caritas van de RK parochie een kerstpakket schenken aan mensen in onze samenleving, die een gering financieel inkomen hebben: de zogenaamde Kerstpakkettenactie. Dit is al jaren een bestaande actie van

de PG Monnickendam en Caritas van de RK parochie in Monnickendam, waaraan de omliggende diaconieën ook bijdragen. Dit doen de kerken in samenwerking met de Gemeente Waterland, die de brief met antwoordenveloppe uitreikt aan de gezinnen, die daarvoor in aanmerking komen. De gezinnen ontvangen tegen de kerst een doosje met inhoud en cadeaukaarten, ook voor de kinderen, zodat men zelf het pakket kan aanvullen. Vorig jaar hebben de kerken 106 aanvragen gekregen, verdeeld over de verschillende kernen in Waterland. Wij hopen dat u door een gift in de collecte wilt bijdragen aan deze actie. Bij voorbaat dank!

9 november - Kerk in Actie WereldDiaconaat

Een toekomst voor kansarme kinderen in Zuid-Afrika. Veel zwarte jongeren in Pretoria hebben geen toekomstperspectief. Zij groeien op in gebroken gezinnen en gewelddadige wijken in een donkere omgeving. De helft van hen maakt de middelbare school niet af en 40% van de jongeren tussen 15 en 34 jaar is werkloos. De toekomst is voor hen vaak een duister gat. Samen met christelijke partners helpt Kerk in Actie deze jongeren de cirkel van armoede en uitzichtloosheid te doorbreken en licht te brengen in hun bestaan. Ze krijgen huiswerkbegeleiding en jongeren worden gestimuleerd hun opleiding af te maken. Ook krijgen ze Bijbelonderwijs en hulp bij het verwerken van trauma's. Via muziek, kunst, vakantiekampen en trainingen groeit hun zelfvertrouwen en ontdekken ze nieuwe mogelijkheden om hun leven vorm te geven. Met de collecteopbrengst krijgen onder meer 900 jongeren huiswerkbegeleiding. Kerk in Actie steunt via het programma WereldDiaconaat het werk van organisaties overal ter wereld. Geef via de collecte of maak je bijdrage over op NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. WD kinderen Zuid-Afrika. Lees meer op: kerkinactie.nl/kinderenzuidafrika

16 november – INLIA

Vandaag is de collecte van de diaconie bestemd voor de Stichting INLIA. Dit is een landelijke organisatie van en voor geloofsgemeenschappen die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpen. De stichting INLIA is in staat de belangen van die asielzoekers én de samenleving als geheel te behartigen. Zij doet dat o.a. door het maatschappelijk, juridisch en medisch bijstaan van asielzoekers in nood en het actief ondersteunen van lokale gemeenschappen bij het bieden van hulp aan de vreemdelingen in hun gemeente. Zij zoekt en vindt oplossingen voor alle partijen. INLIA telt zo'n 50 beroepskrachten, enkele stagiaires en meer dan 100 vrijwilligers. Zij bestaan van particuliere giften, bijdragen van kerken en diaconale fondsen. Het werk wordt al gedurende vele jaren structureel ondersteund door Kerk in Actie. Daarnaast ontvangt INLIA kostendekkende vergoedingen voor werkzaamheden, die zij voor burgerlijke gemeenten verrichten.

23 november - Protestantse Kerk – Pastoraat bij rouw en gedachtenis

Pastoraat, een wezenlijk onderdeel van ons kerk-zijn, is meeleven met elkaar, aandacht en zorg geven aan de ander. Zowel aan mensen binnen als buiten de kerk.

De Protestantse Kerk ondersteunt allerlei vormen van pastoraat, zoals in de scheepvaart, gevangenis of bij studenten. Bij momenten van rouw en gedachtenis biedt de kerk ruimte aan gemeenteleden, maar ook aan wijk- en dorpsbewoners, om stil te staan bij hun verdriet. In de hectiek van het leven biedt de kerk een moment van rust, aandacht en nabijheid, voor iedereen die dat nodig heeft. Daarom is dit een waardevol en hartverwarmend collectiedoel, dat we van harte aanbevelen. Want door pastoraat te ondersteunen, helpen we de kerk om te blijven doen waar ze het verschil

maakt: een vindplaats zijn van geloof, hoop en liefde. Geef tijdens de collecte of maak je bijdrage over op NL10 ABNA 0444 444 777 t.n.v. Protestantse Kerk o.v.v. 25159-Collecte Pastoraat november

De diaconie beveelt alle collectes van harte aan!

Help mee!

De landelijke Huis aan Huis-collecte 2025 van Kerk in Actie wordt dit jaar gehouden van 17 t/m 22 november. Ook dit jaar willen we in Zuidoost-Nederland weer bij u aan de deur komen met de collectiebus. Armoede in Nederland is een keiharde realiteit: meer dan een miljoen Nederlanders leeft in armoede. Kerk in Actie ondersteunt initiatieven die écht helpen: van directe hulp tot structurele oplossingen. Doordat steeds meer gezinnen de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen, gaan steeds meer kinderen zonder ontbijt naar school. De Voedselbank kraakt onder de groeiende vraag. Schuld-hulpmaatje krijgt dagelijks nieuwe hulpvragen. Armoede in Nederland is een keiharde realiteit maar samen kunnen we meehelpen het tij te keren. Steun de strijd tegen armoede in Nederland. Dat kan op verschillende manieren: - Door een gift in de collectiebus. - Door een bijdrage over te maken op rekening NL89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie te Utrecht, o.v.v. "Samen tegen armoede"

Lied van de maand

Lied 997

- en vele duizenden, ontheemd,

Twee zettingen

Lied 997

1. En vele duizenden, ontheemd,
gevlucht uit eigen land,
beducht voor tirannie, geweld,
voor dood, voor moord en brand;
genade Heer, hoor ons gebed,
zie deze wereld aan!

2. Ons mensenhart vol wrevel, drift;
de harde hand die slaat,
een straat in redeloze strijd,
de macht lijkt aan het kwaad;
genade Heer, hoor ons gebed,
zie deze wereld aan!

3. En binnen heerst de bitt're twist,
het woord wordt tot verwijt,
dit huis bood eens geborgenheid,
verhult nu schaamte en nijd;
genade Heer, hoor ons gebed,
zie deze wereld aan!

4. O God, uw groot begrijpend hart
kent onze angst en pijn;
genees de zieke wereld weer,
zodat zij goed zal zijn.
Genade Heer, hoor ons gebed,
zie deze wereld aan!

Ik weet niet of het treurig of misschien ergens ook hoopvol is dat dit lied dat zo actueel klinkt, dertig jaar geleden geschreven werd naar aanleiding van de toestand in de wereld toen. Het lied komt uit de Lutherse kerk in de Verenigde Staten en is een reactie op het nieuws van toen: etnische zuiveringen op de Balkan, de nasleep van de bomaanslag in Oklahoma City, het openbaar worden van kindermisbruik en de algemene situatie in de wereld.

In de Nederlandse vertaling van de 'catalogus van onmenselijkheid', zoals iemand dit lied noemde, komen de vluchtelingenproblematiek, geweld op straat en conflicten binnenshuis aan bod. In het refrein wordt verwoord hoe de vrede die God biedt, de enige hoop is voor al deze angsten. Het kan soms machteloos voelen om steeds weer het telkens nieuwe leed van de wereld - in het groot en in het klein - bij God neer te leggen in gebed. Maar tegelijkertijd is het in zichzelf ook een vorm van protest: dit willen we niet, hier leggen we ons niet bij neer.

Genade, Heer, hoor ons gebed,
zie deze wereld aan!

Hermen Kroesbergen

Sint - Maarten

Wat is eigenlijk het verhaal achter het Sint-Maartenfeest? Dat kinderen op 11 november massaal de straat op gaan om te zingen en hun snoepzak zo vol mogelijk te krijgen wist je waarschijnlijk al. Maar waar komt het vandaan?

Martinus (Maarten) werd geboren in Hongarije, in het jaar 316. Hij ging later bij het leger. Op een dag zag hij een bedelaar zonder jas in de sneeuw zitten. Hij stapte van zijn paard af en sneed met zijn zwaard zijn eigen mantel doormidden en gaf de arme man een helft van zijn mantel tegen de kou. De dag erna zag hij een verschijning van Jezus, met de halve mantel. Hij zag het als een teken, waarop hij het leger verliet en in de leer ging om priester te worden. In 371 werd hij bisschop van Tours, een plaats in Frankrijk.

Maarten overleed op 11 november 397 en daarom wordt het lichtjesfeest Sint-Maarten op deze dag gevierd. Een mooi verhaal, hè?

Nu is 11 november een gewone dag, maar vroeger vierden ze op deze dag de winterfeesten. Men kon nog even goed eten en drinken, daarna begon de vaak strenge winter en moesten ze zuinig zijn met brandstof en voedsel. Om het voor deze mensen wat gemakkelijker te maken, mochten de arme mensen met Sint-Maarten, (maar ook met Sinterklaas, Kerstmis, Nieuwjaar en Driekoningen) langs de deur gaan. Ze zongen dan een liedje waarvoor ze geld, voedsel of brandstof kregen. Zo zorgden de mensen voor elkaar... en daarom vieren wij op 11 november nog altijd Sint-Maarten, het feest van het licht!

Het valt midden in de herfst, de bomen zijn kaal en het is vroeg donker. Het feest is een echt 'lichtfeest' voor kinderen. De traditie is dat jullie zelf een lantaarntje (lampion) maken van papier of karton. Vaak maken jullie de lampion op school.

Veel plezier weer dit jaar.

Protestantse Gemeente in Waterland

Predikant

Ds. Hermen Kroesbergen
Dorpsstraat 2
1153 PB Zuiderwoude
Email: hermen.kroesbergen@gmail.com
Telefoon: 06 - 22989516
Vrijdag vrij

Scriba

Annet Nielsen
Cornelis Roelestraat 16
1151CB Broek in Waterland, 06-13576244
Email: npnielsen@ziggo.nl

Kerkgebouwen

Kerkgebouw: De Broeker Kerk

Kerkplein 13, 1151AH Broek in Waterland

Website stichting Broekerkerk

www.broekerkerk.nl

Verhuur Kerk en Rouwkamer:

Wouter Jesse/Marieke Kuen, Parallelweg 7,
Broek in Waterland, 06- 50912536
marieke_kuen@hotmail.com of naar
kosterendekerk@gmail.com

Kerkgebouw: Kerk Zuiderwoude

Dorpsstraat 1, 1153 PB Zuiderwoude

Website: <https://zuiderwoude-uitdam-broekinwaterland.protestantsekerk.net>

Verhuur Kerk als trouwlocatie

Ria de Oude, 06-20266698
Email: riadeoude@outlook.com

Kerkrentmeesters; het gemeenschappelijke rekeningnummer van de kerkrentmeesters is: NL31RABO0310703301

t.n.v. Prot. Gem Zuiderwoude-Uitdam-Broek in Waterland

Diaconie: het gemeenschappelijke rekeningnummer van de diaconie is :

NL58RABO0342813307

t.n.v. Diaconie P.G. Zuiderwoude-Uitdam-Broek in Waterland.

Colofon: Verbinding is het kerkblad van de Protestantse Gemeente Waterland.

Correcties: Netty Hoogendoorn

Ingezonden stukken ter beoordeling van de redactie: Cora Vlaming, Hermen Kroesbergen, Ruud Gortworst (samenstelling blad).

Coördinatie verspreiding: Ed Honingh (Zuiderwoude-Uitdam) 020-4033243 en

Henk de Ruiters (Broek) 020-4031635

Fotografie: Cover: ANP (2025) pg.2 glaskunst en pg 20 thema de Geest, Ruud Gortworst (2025)

Vrijwillige bijdrage voor Verbinding: NL41RABO 0310717671, Protestantse gemeente te Zuiderwoude-Uitdam-Broek in Waterland. Omschrijving: kerkblad Verbinding.

Kopij voor 10 november 2025 versturen naar: kerkbladVerbinding@outlook.com

Egbert Modderman: verzorgen van zieken

In de nood leert men zijn/haar vrienden kennen. Deze bekende zegswijze wordt op dit schilderij in beeld gebracht. Vier jongemannen sjouwen met hun verlamde vriend naar iemand die kan genezen. Vermoedelijk leeft de verlamde van kindsbeen aan met de gevolgen van polio. Het schilderij grijpt je meteen bij de kladden. Het is een indringend, intens beeld: vier mannen van ongeveer dezelfde leeftijd die een weerloos, naakt persoon dragen, in een doek.

Het zijn vier mannen vanaf wier gezichten je uiteenlopende gevoelens af kunt lezen. Ze kijken allemaal een tikkeltje bedrukt. Je ziet er eentje denken: waar zijn we in vredesnaam mee bezig? En je ontwaart ook hoopvolle vastberadenheid. Kortdaat geloof is zichtbaar, maar ook sporen van twijfel en gelatenheid liggen verborgen in het gelaat van de voorste vrienden.

Dit nieuwtestamentisch tafereel is gekozen en op het doek gebracht door de 28 jaar jonge Groninger kunstschilder Egbert Modderman. Hij volgde lessen aan de Florence Art Academy in Italië. Daar maakte hij zich artistieke technieken eigen die hem in de eigentijdse voetsporen brengen van legendarische klassieke meesters als de eerdergenoemde Caravaggio. Ook Modderman kiest voor schilderijen van flinke afmetingen, waarop hij mensen natuurgetrouw op ware grootte positioneert. De jonge Groninger grootmeester in wording laat zich inspireren door bijbelverhalen en hij brengt die verhalen in het hedendaagse. Je ziet mensen van nu, in een momentopname van een oeroude bijbelse geschiedenis. En Modderman doet nog iets bijzonders. Hij kiest taferelen en momenten die in de loop van de kunstgeschiedenis zelden of nooit zijn vereeuwigd.

In dit geval: van het verhaal van de vier mannen die hun verlamde vriend bij Jezus brengen is vaker het moment afgebeeld dat ze hun makker door het gat in het dak laten zakken. De gekozen scène in dit schilderij is misschien wel spannender, want hier staan de vrienden aan het begin van hun geloofsdaad. Ze hebben gehoord over een rabbi met genezende krachten en ze willen koste wat het kost bij hem in de buurt komen met hun verlamde vriend.

Dit schilderij over vriendschap zonder illusies is onderdeel van een serie over werken van barmhertigheid, geschilderd in opdracht van de Martinikerk in Groningen. Het is in zekere zin een diaconale spiegel: wat zou ik doen als mijn vriend onherstelbaar ziek op bed ligt? Heb ik genoeg geloof om ongebruikelijke stappen te zetten?

Een deel van ons dorpsfeestteam

Geslaagde deelname aan Dorpsfeest

Als kerk willen we present zijn in de samenleving, dus toen ons gevraagd werd of er dit jaar weer een team van de kerk meedoet met het dorpsfeest in Zuiderwoude besloten we zeker mee te doen. Er kwamen steeds meer mensen bij en met Team Confettikerk zijn we uiteindelijk precies in het midden geëindigd: gedeeld vierde van de acht teams. Het Oranjecomité Zuiderwoude had er een mooi feest van gemaakt.

Van katknuppelen tot kegelen en een hindernisbaan; van hoge hakkenrace tot pubquiz en lied zingen - we hebben ons van onze beste kant laten zien.

En die zondagmorgen, 31 augustus, in de kerkdienst kwam Amsterdam, het thema van dit jaar, ook terug in een interactieve viering.

Hiernaast ziet u een foto, die past bij het thema 'Geest.'

